

Stockholmska deklaracija

Treća globalna ministarska konferencija o sigurnosti na cestama: Postizanje globalnih ciljeva do 2030.

Stockholm, 19. – 20. veljače 2020.

Mi, ministri i čelnici izaslanstava, kao i predstavnici međunarodnih, regionalnih i subregionalnih vladinih i nevladinih organizacija i predstavnici privatnog sektora okupili smo se u Stockholmu u Švedskoj, 19. i 20. veljače 2020. da bismo održali Treću globalnu ministarsku konferenciju o sigurnosti na cestama;

Zahvaljujemo švedskoj vladi na vodstvu, pripremi i domaćinstvu Treće globalne ministarske konferencije o sigurnosti na cestama;

Pohvaljujemo vladu Ruske Federacije što je bila domaćin Prve globalne ministarske konferencije o sigurnosti na cestama 2009. godine, koja je rezultirala Moskovskom deklaracijom, i vladu Brazila za domaćinstvo Druge globalne konferencije na visokoj razini o sigurnosti na cestama 2015. godine, koja je rezultirala Brazilskom deklaracijom

Potvrđujemo ulogu vlada Ruske Federacije i Sultanata Oman u vođenju procesa za usvajanje povezanih rezolucija Opće skupštine Ujedinjenih naroda;

Prepoznajemo pravo svakog pojedinca na najviši mogući zdravstveni standard;

Potvrđujemo važnost intenziviranja međunarodne suradnje i multilateralizma u postizanju Ciljeva održivog razvoja povezanih sa zdravljem, s posebnim naglaskom na postizanju globalnih ciljeva sigurnosti cestovnog prometa;

Pozdravljamo rezoluciju Opće skupštine Ujedinjenih naroda 70/1 od 25. rujna 2015. pod nazivom „Promijenimo naš svijet: Akcijski program za održivi razvoj do 2030.“ i Ciljeve održivog razvoja kao okvira za integriranje sigurnosti na cestama u druga područja javnih politika, posebice u politikama vezanim za klimatske promjene, jednakost spolova, zdravlje i dobrobit, kvalitetno obrazovanje, smanjenje nejednakosti, održive gradove i zajednice, infrastrukturu i odgovornu potrošnju i proizvodnju;

Pozdravljamo Deklaraciju UN-ovog Političkog foruma na visokoj razini o održivom razvoju usvojenu 10. listopada 2019. godine i obavezu koju je Forum preuzeo u rujnu 2019. da se naredno desetljeće proglasi desetljećem **djelovanja i postizanja rezultata**, te kontinuirano održavanje integriteta Akcijskog programa za 2030., uključujući i Cilj 3.6: prepoloviti broj smrtno stradalih i ozlijeđenih u cestovnom prometu;

Pozdravljamo usvajanje lokalnih, nacionalnih i nadnacionalnih strategija, ciljeva i akcijskih planova sigurnosti cestovnog prometa poput onih koje su već usvojili Program srednjoazijske regionalne ekonomske suradnje (CAREC) i Europska unija (EU), a čiji je cilj prepoloviti broj smrtnih slučajeva i teških ozljeda u prometu do 2030. godine; prepoznajemo važnost regionalnih inicijativa za pokretanje multisektorskih partnerstava za sigurnost na cestama;

Pozdravljamo i potičemo praćenje i izvještavanje o napretku postizanja ciljeva u sigurnosti cestovnog prometa, kao što su Dobrovoljni globalni ciljevi sigurnosti cestovnog prometa koje su dogovorile države članice Ujedinjenih naroda;

Pozdravljamo dosadašnja ključna postignuća „Desetljeća djelovanja za sigurnost cestovnog prometa 2011. - 2020.“, uključujući pojačanu globalnu koordinaciju koja obuhvaća Svjetsku zdravstvenu organizaciju, Regionalne komisije Ujedinjenih naroda i Udruženja Ujedinjenih naroda za sigurnost na cestama, povećan obim ratifikacije i provedbe pravnih instrumenata Ujedinjenih naroda o sigurnosti na cestama, veći angažman civilnog društva, stvaranju i diseminaciji materijala o prevenciji ozljeda u prometu (uključujući izvješća Svjetske zdravstvene organizacije o sigurnosti na cestama), uključivanje ciljeva sigurnosti na cestama u Ciljeve održivog razvoja, osnivanje Fonda Ujedinjenih naroda za sigurnost na cestama uz potporu glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, imenovanje i napore specijalnog izaslanika glavnog tajnika Ujedinjenih naroda za sigurnost cestovnog prometa, za trajne napore i visoku razinu posvećenosti sigurnosti na cestama, veći angažman Svjetske banke i ostalih razvojnih banaka u pitanjima sigurnosti na cestama, povećani interes i financijski angažman mnogih vlada i privatnog sektora, uključujući i donacije Globalnom fondu za sigurnost cestovnog prometa i Globalnom partnerstvu za sigurnost cestovnog prometa;

Uzimamo u obzir lekcije naučene iz Desetljeća djelovanja za sigurnost cestovnog prometa 2011–2020, kao što je potreba za promicanjem integriranog pristupa sigurnosti na cestama (poput sigurnog pristupa sustavu iVizija nula), dugoročnim i održivim sigurnosnim rješenjima i jačanjem nacionalne međusektorske suradnje, uključujući suradnju s nevladinim organizacijama i civilnim društvom, kao i s privatnim sektorom i industrijom što pridonosi i utječe na društveni i gospodarski razvoj zemalja;

Pohvaljujemo postignuti napredak, ali naglašavamo da se **sve zemlje** i dalje suočavaju s velikim izazovima te iako postoje određeni regionalni i lokalni izazovi, postoje i mnoge dokazano učinkovite mjere koje treba posvuda intenzivirati;

Prepoznajemo i zajednički radimo na razmjeni iskustava o usvajanju i provedbi zakona o rizičnim ponašanjima kao što su prebrza vožnja, vožnja pod utjecajem alkohola te nekorištenje sigurnosnih pojaseva, sigurnosni sustavi za djecu i motociklističke kacige i provedba mjera za ublažavanje takvih rizika, što bi moglo spasiti stotine tisuća života godišnje, ali još uvijek nije usvojeno u većini zemalja;

Izražavamo veliku zabrinutost zbog nesreća u cestovnom prometu koje godišnje ubiju više od 1,35 milijuna ljudi, od čega je preko 90% žrtava u zemljama s niskim i srednjim dohotkom, zbog činjenice da su ti sudari vodeći uzrok smrti osoba u dobi od 5 do 29 godina te da vjerojatnih 500 milijuna smrtnih slučajeva i ozljeda u cestovnom prometu širom svijeta između 2020. i 2030. godine predstavljaju epidemiju i krizu koje je moguće spriječiti, za što je potrebna značajnija politički angažman, vodstvo i snažnije djelovanje na svim razinama u idućem desetljeću;

Svjесni smo značajnog utjecaja prometnih nesreća na djecu i mlade i naglašavamo važnost da se obrati pozornost na njihove potrebe i potrebe drugih ranjivih skupina, uključujući starije ljude i osobe s invaliditetom;

Upozoravamo da prometne nesreće i s njima povezani smrtni slučajevi i ozljede štetno utječu na dugoročni rast nacionalnog gospodarstva te uzrokuju nejednaki napredak među regijama i razinama dohotka i izražavamo zabrinutost zbog činjenice da nijedna od zemalja u razvoju nije smanjila broj smrtnih slučajeva u cestovnom prometu između 2013. i 2016. godine, što jasno naglašava vezu između razvoja i sigurnosti na cestama;

Potvrđujemo da je većinu smrtnih slučajeva i ozljeda u cestovnom prometu moguće spriječiti te da oni i dalje ostaju glavni problem razvoja i javnog zdravlja sa širokim društvenim i ekonomskim posljedicama koje će, ako se ne riješe, utjecati na napredak u postizanju Ciljeva održivog razvoja;

Prepoznajemo specifične i raznolike izazove sigurnosti na cestama i održivosti u urbanim i ruralnim područjima te posebno ističemo rastuću prijetnju za ranjive sudionike u gradskom prometu;

Ističemo presudnu važnost učinkovitog prikupljanja kvalitetnih podataka, posebice o smrtnim slučajevima i teškim ozljedama za kreiranje javnih politika utemeljenih na dokazima, uključujući i nadnacionalnu razinu;

Potvrđujemo da su napredne tehnologije sigurnosti vozila među najučinkovitijim od svih sigurnosnih uređaja u automobilu;

*Priznajemo našu **zajedničku odgovornost** da inženjere prometnih sustava i sudionike u prometu potaknemo da prihvate ideju svijeta bez smrtnih slučajeva i ozbiljnih ozljeda u cestovnom prometu te da rješavanje sigurnosti cestovnog prometa zahtijeva suradnju više dionika među javnim i privatnim sektorom, akademskom zajednicom, strukovnim organizacijama, nevladinim organizacijama i medijima;*

*Smatramo da **Cilj 3.6 neće biti postignut do kraja 2020. godine** i da se značajan napredak može postići samo kroz jače nacionalno vodstvo, globalnu suradnju, provedbu strategija utemeljenih na dokazima i angažman svih relevantnih aktera, uključujući privatni sektor, kao i dodatne inovativne pristupe.*

Naglašavajući našu snažnu predanost postizanju globalnih ciljeva do 2030. i ističući našu zajedničku odgovornost, ovime odlučujemo da ćemo:

- 1. **Potvrditi** našu predanost punoj provedbi Agende 2030, prepoznajući sinergije između područja politike ciljeva održivog razvoja, kao i potrebe za integriranim radom na obostranu korist;*
- 2. **Baviti se** vezama između sigurnosti na cestama, mentalnog i tjelesnog zdravlja, razvoja, obrazovanja, ravnopravnosti, jednakosti spolova, održivih gradova, okoliša i klimatskih promjena, kao i društvenim odrednicama sigurnosti i međuovisnošću različitih Ciljeva održivog razvoja podsjećajući da su Ciljevi održivog razvoja i ostali ciljevi integrirani i nedjeljivi;*
- 3. **Pozvati** države članice da od 2020. do 2030. doprinesu smanjenju broja smrtnih slučajeva u cestovnom prometu za najmanje 50% u skladu s preuzetom obavezom UN-ovog Političkog foruma na visokoj razini o održivom razvoju da se ispune Ciljevi održivog razvoja vezani za cestovnu sigurnost, uključujući Cilj 3.6 nakon*

2020. godine, i postavite ciljeve za smanjenje smrtnih slučajeva i teških ozljeda za sve skupine sudionika u prometu, a posebno za ranjive sudionike u prometu kao što su pješaci, biciklisti i motociklisti te korisnici javnog prijevoza;

4. *Pozvati* države članice i međunarodnu zajednicu da se prioritarno bave neprihvatljivim teretom ozljeda djece i mladih u cestovnom prometu, povećavajući politički angažman tako da osiguraju da Globalna strategija za zdravlje žena, djece i adolescenata poduzme potrebne korake oko sigurnosti na cestama;

5. *Osigurati* političku predanost i odgovornost na najvišoj razini i uspostaviti nadnacionalne, nacionalne i lokalne strategije i akcijske planove za sigurnost cestovnog prometa, doprinose različitim vladinih agencija kao i multisektorskih partnerstava koja će na svakoj razini osigurati odgovarajući angažman dovoljan za postizanje Ciljeva održivog razvoja te da su te strategije i naponi transparentni i javni;

6. *Poticati* države članice koje to još nisu učinile da ratificiraju propise UN-a o sigurnosti na cestama, kao i da primijene, provode i promiču vlastite odredbe ili sigurnosne propise i osiguraju da prometno zakonodavstvo i standardi projektiranja i izgradnju cesta, vozila i upotrebu cesta budu u skladu s načelima sigurnog sustava i da se primjenjuju;

7. *Učiniti* sigurnost na cestama i pristup sigurnom sustavu sastavnim elementima korištenja zemljišta, planiranja i projektiranja ulica, prometnog sustava i upravljanja, posebno za ranjive sudionike u prometu i u urbanim sredinama, jačanjem institucionalnog kapaciteta putem donošenja i provedbi zakona o sigurnosti na cestama, poboljšanja sigurnosti vozila, infrastrukture, javnog prijevoza, medicinske skrbi nakon udesa i prikupljanja podataka;

8. *Ubrzati* prelazak na sigurnije, čišće, energetske učinkovitije i pristupačnije načine prijevoza i promovirati aktivni način života poput hodanja i vožnja biciklom, kao i integriranje ovakvog pristupa s uporabom javnog prijevoza da bi se postigla održivost;

9. *Poticati i stimulirati* razvoj, uvođenje i primjenu postojećih i budućih tehnologija i drugih inovacija kako bi se poboljšala njihova dostupnost. Isto treba učiniti sa svim aspektima sigurnosti na cestama, od sprečavanja sudara do reakcije na hitne slučajeve i medicinske skrbi nakon udesa, s posebnom pažnjom prema sigurnosnim potrebama najranjivijih sudionika u prometu, uključujući pješake, bicikliste, motocikliste i korisnike javnog prijevoza;

10. *Osigurati* pravovremeni pristup visokokvalitetnim hitnim i dugoročnim zdravstvenim uslugama za ozlijeđene i prepoznati da učinkovita skrb nakon prometne nesreće uključuje i mentalnu, društvenu i pravnu podršku žrtvama, preživjelima i obitelji;

11. *Usredotočiti* se na ograničenje brzine, uključujući dosljedniju provedbu zakona za sprečavanje brze vožnje i ograničiti maksimalnu brzinu na 30 km/h u područjima gdje se ranjivi sudionici u prometu i vozila često nalaze na istim mjestima, osim tamo gdje postoje uvjerljivi dokazi da su veće brzine sigurne, uz napomenu da će smanjenje brzine općenito imati povoljan utjecaj na kvalitetu zraka i klimatske promjene, kao i smanjiti teške i smrtne ozljede u cestovnom prometu;

12. *Osigurati* da sva vozila proizvedena i prodana na svjetskom tržištu do 2030. imaju odgovarajuću razinu sigurnosnih performansi, te da se osiguraju poticaji za upotrebu vozila s povećanim sigurnosnim performansama gdje je to moguće;

13. *Osigurati* da integrirani pristup sigurnosti na cestama i minimalni sigurnosni standardi za sve sudionike u prometu budu ključni element poboljšanja i ulaganja u cestovnu infrastrukturu;

14. *Pozvati* tvrtke, industrije svih profila i poslovne sektore da doprinesu postizanju Ciljeva održivog razvoja u sigurnosti na cestama primjenom načela sigurnog sustava na njihov cjelokupni sustav vrijednosti, uključujući internu praksu u nabavi, proizvodnji i distribuciji, te da uključe podatke o sigurnosnim performansama u svoja izvješća o održivosti;

15. *Pozvati* javne organizacije na svim razinama da omoguće sigurne i održive prijevozne usluge i vozila te poticati privatni sektor da slijedi ovaj primjer, uključujući kupnju sigurnih i održivih vozničkih parkova;

16. *Potaknuti* povećana ulaganja u sigurnost na cestama, prepoznajući visoke stope povrata u projektima i programima prevencije ozljeda na cestama te potrebu za proširivanjem aktivnosti kako bi se ispunili Ciljevi održivog razvoja koji se odnose na sigurnost na cestama;

17. *Naglasiti* važnost praćenja i izvještavanja o napretku u postizanju naših zajedničkih ciljeva i, prema potrebi, Dobrovoljnih globalnih ciljeva učinka sigurnosti cestovnog prometa koje su dogovorile države članice te apelirati na Svjetsku zdravstvenu organizaciju da nastavi prikupljati, objavljevati i diseminirati podatke kroz niz Izvješća o globalnom stanju sigurnosti na cestama, koristeći prema potrebi postojeće podatke, uključujući i podatke nadnacionalnih promatračkih skupina radi usklađivanja i omogućavanja dostupnosti i usporedivosti podataka o sigurnosti prometa na cestama;

18. *Pozvati* Svjetsku zdravstvenu organizaciju da pripremi popis valjanih strategija i inicijativa država članica koje su uspješno smanjile smrtnu slučajevu u cestovnom prometu. Izvještaj bi trebao biti spreman za objavljivanje 2024. godine.

Pozivamo na prvi sastanak Opće skupštine Ujedinjenih naroda o sigurnosti na cestama na razini državnika da osiguraju odgovarajuću provedbu na nacionalnoj razini i unaprijede međunarodnu i multisektorsku suradnju u svim područjima obuhvaćenim ovom Deklaracijom, kako bismo u idućem desetljeću smanjili stopu smrtnosti i teških ozljeda za 50% i ostvarili Viziju nula do 2050. godine;

Pozivamo Opću skupštinu Ujedinjenih naroda da podupre sadržaj ove deklaracije.

* Vizija nula je multinacionalni projekt sigurnosti cestovnog prometa čiji je cilj svesti smrtnu slučajevu ili ozbiljne ozljede u cestovnom prometu na nulu.

